

Pekárenský trh v ČR

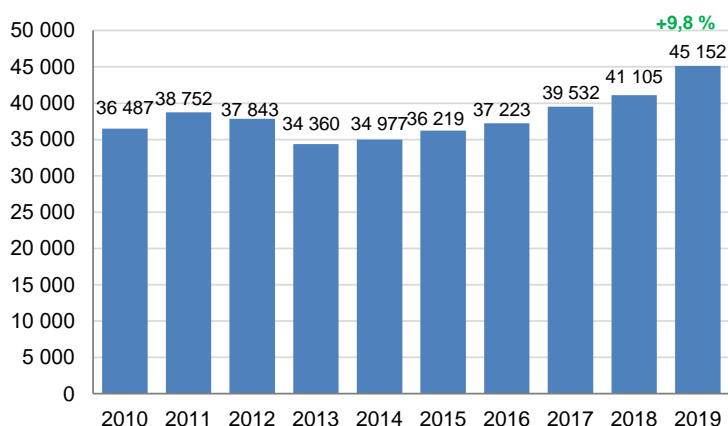
Prosinec 2021

Pekárenský trh v ČR

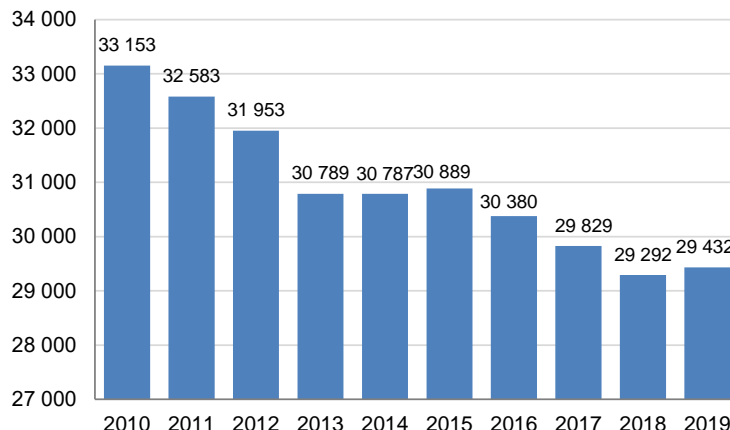
1. Pekárenství v ČR – statistický pohled

Pekárenství se z hlediska klasifikace ekonomických činností řadí v odvětví Zpracovatelského průmyslu pod oddíl CZ NACE 10 – Výroba potravinářských výrobků a spadá do skupiny 10.7 – Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků. Tržby pekařských a cukrářských firem v ČR se po propadu v období hospodářské krize a nižší ochotě spotřebitelů utrácet dostávají opět na růstovou trajektorii.

Tržby (mil. Kč; CZ-NACE 10.7 - Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků)

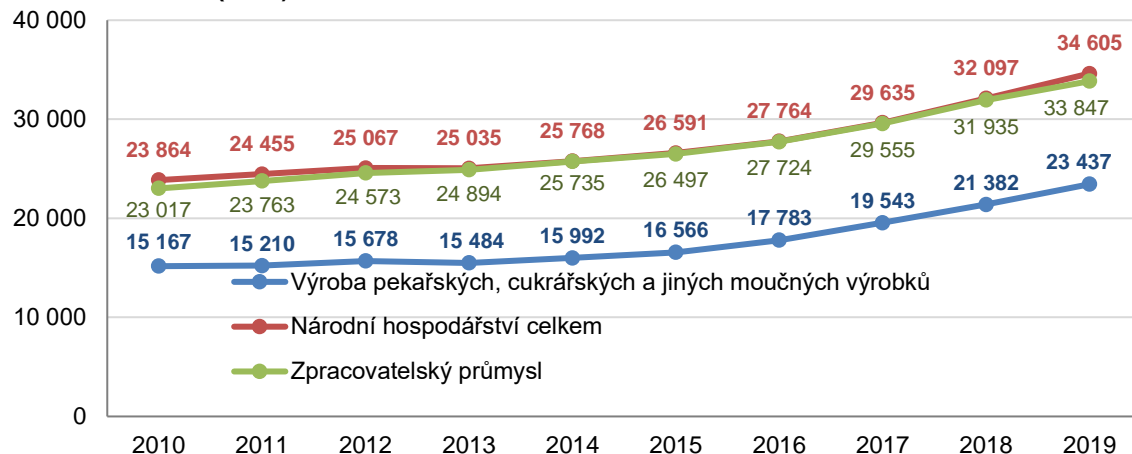
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (CZ-NACE 10.7 - Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků)

Zdroj: MPO, ČSÚ

Pekárenství zažívá v posledních letech poměrně slušné nárůsty tržeb, které činí od roku 2013 v průměru 4 % ročně. V roce 2019 (poslední dostupná data, pravděpodobně z důvodu koronavirové krize dochází ke zpoždění publikování některých statistik včetně tržeb) činily tržby 45 152 milionů Kč, což představuje meziroční nárůst o 9,8 %. Z celého potravinářského oddílu je pekárenství nejnáročnější na zaměstnanost, ač se průměrný počet zaměstnanců dlouhodobě snižuje (v roce 2019 činil průměrný počet zaměstnanců 29 432). Způsobuje to charakter této skupiny, která je náročná na pracnost, na pracovní dobu, noční směny, navíc s rozličnými technologiemi, a které je charakterizováno množstvím menších firem zastoupených po celé ČR. Na druhou stranu se většinou jedná o nepříliš kvalifikované pracovní pozice, o čemž svědčí výše průměrné mzdy v odvětví ve výši 23 437 Kč v roce 2019, jež je hluboko pod mediánem i průměrem zpracovatelského průmyslu, ale i celého hospodářství Česka.

Průměrná mzda (v Kč)

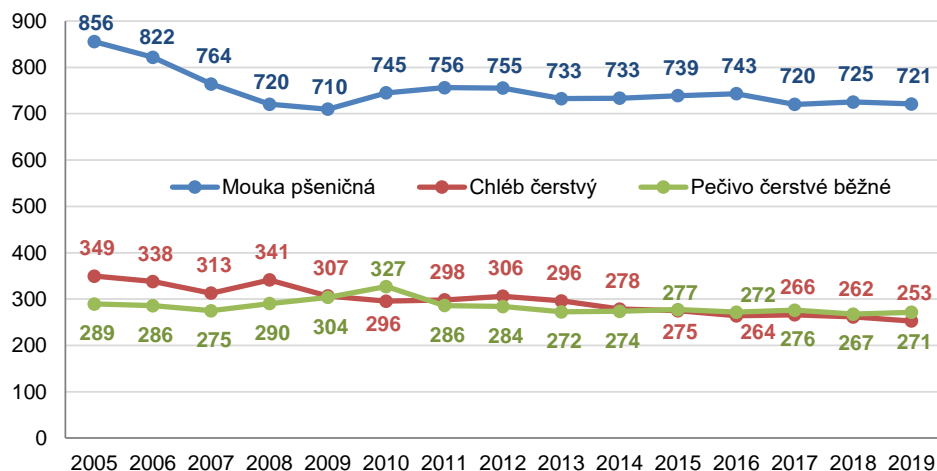

Zdroj: ČSÚ

2. Produkce a spotřeba pečiva v ČR

Produkce chleba v ČR postupně mírně klesá ze zhruba 350 tisíc tun v roce 2005 na 253 tisíc tun v roce 2019. O něco mírnější pokles zaznamenalo i pečivo čerstvé běžné, kde však už došlo v posledních letech ke stabilizaci množství výroby, v roce 2019 produkce mírně vzrostla na 271 tisíc tun za rok. Dochází však postupně ke změně sortimentu pekárností, kdy klasický pšeničný chléb postupně nahradily výrobky i z jiných druhů mouky (žitné, různé kombinace, dále celozrnné, vícezrnné a speciální, které obsahují

Produkce vybraných pekárenských výrobků (v tis. tun)

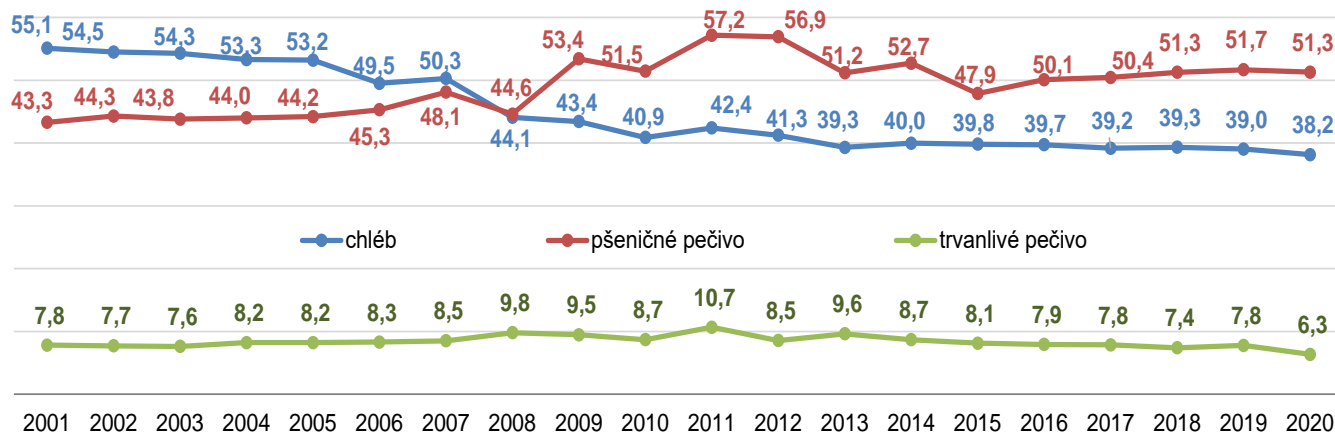

Zdroj: ČSÚ

kromě pšenice a žita další složku, jako jiné obiloviny, olejiny, luštěniny atd). Produkce chleba v ČR v praxi znamená denní várku okolo 700 tun chleba, což představuje více než ¼ miliónů pecnů chleba.

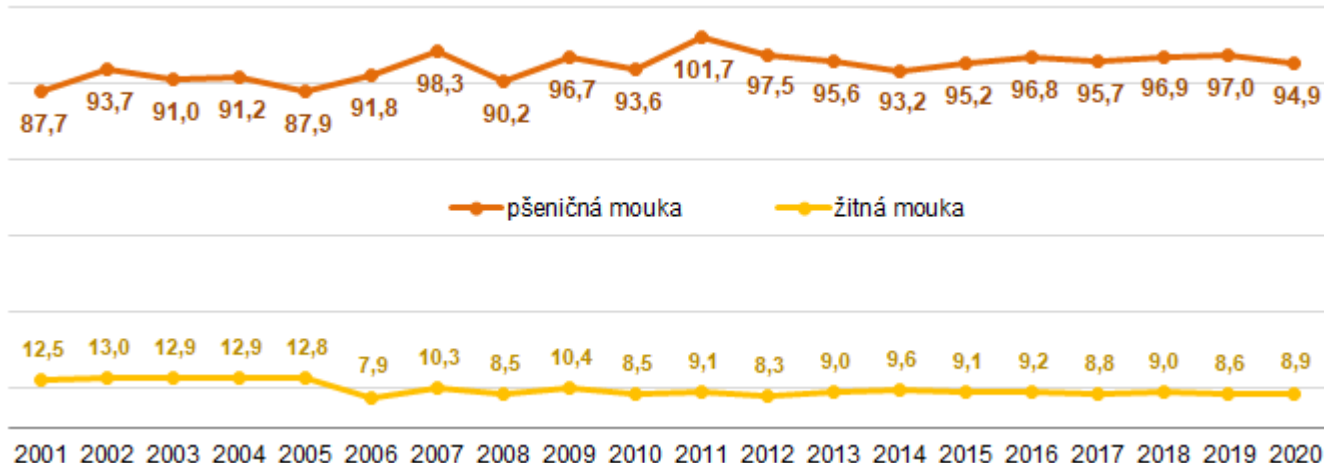
Spotřeba chleba v České republice se dlouhodobě snižuje, v posledních letech se však vývoj spotřeby stabilizuje. Ještě v 60. letech minulého století byla spotřeba v tehdejší Československu na obyvatele přes 80 kg za rok (87,4 kg/obyv. v roce 1950). V roce 1990 to bylo už o 20 kg méně a v posledních letech se spotřeba chleba ustálila kolem 39 kg na obyvatele za rok (38,2 kg na obyvatele v roce 2020). U pšeničného pečiva dochází k opačnému trendu, před rokem 1990 se spotřeba dlouhodobě pohybovala mezi 30 a 35 kg za rok na obyvatele. Po rozdělení Československa to už bylo přes 40 kg a v posledních letech je to kolem 50 kg pšeničného pečiva na obyvatele za rok (51,3 kg v roce 2020). Změna spotřeby souvisí s rostoucí nabídkou pekárenských výrobků, která je mnohem bohatší, jak co do množství druhů, surovinového složení, i co do tvarů a velikostí či místních specialit, a se změnou životního stylu. Chléb totiž v jídelníčku postupně nahradily jiné druhy pečiva, ale také těstoviny, cereálie, müsli, a další potraviny. Další změny ve stravovacích návycích přinesla i pandemie koronaviru. Lidé se více zdržovali doma, narostla tak celková spotřeba potravin a změnil se i jídelníček. Více se konzumovali zdravější potraviny a klesla například i spotřeba alkoholu. V případě mlýnských a pekárenských výrobků došlo v roce 2020 meziročně k poklesu spotřeby o více než tři kilogramy na 103,5 kg v přepočtu na osobu. Kupovalo se méně chleba, či pšeničného a trvanlivého pečiva (v případě trvanlivého pečiva došlo meziročně k poklesu ve spotřebě o 1,5 kg na 6,3 kg obyvatele za rok). Více [zde](#).

Spotřeba pekárenských výrobků (v kg na obyvatele za rok)

Zdroj: ČSÚ

Spotřeba mouky (v kg na obyvatele za rok)

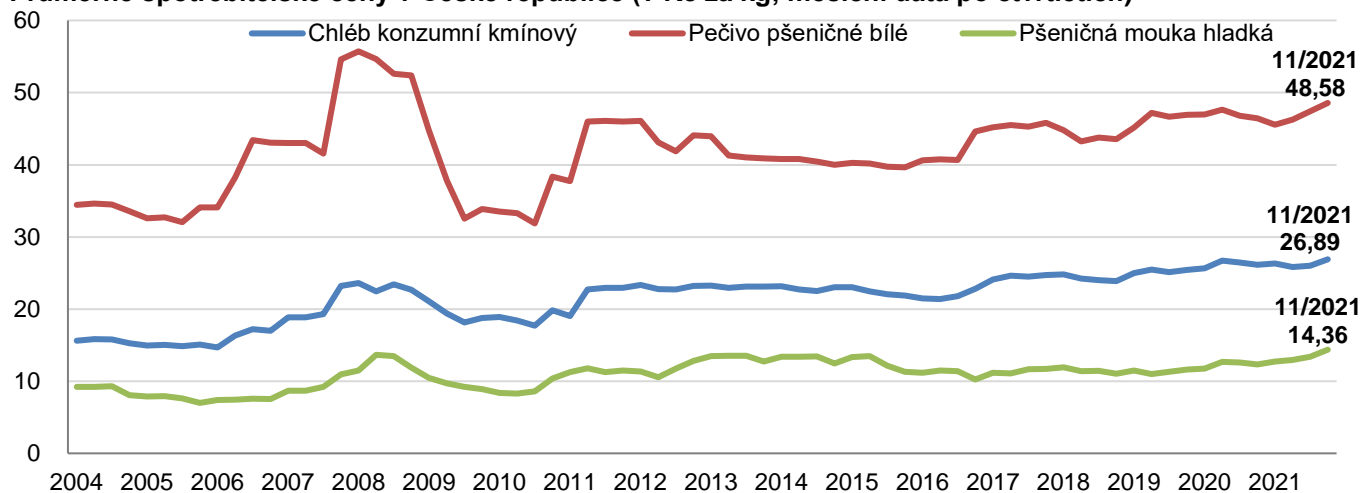

Zdroj: ČSÚ

3. Vývoj cen

Spotřebitelská cena pekárenských výrobků byla po roce 2013 poměrně stabilní. K růstu dochází hlavně v roce 2017, kdy tomu napomáhá i oživení ekonomiky a zvyšující se míra inflace. K dalšímu významnému nárůstu dochází i v době pandemie Covid-19. Cena chleba konzumního kmínového vzrostla v září 2020 na 27 Kč za kilogram - nejvyšší průměrná cena v historii podle údajů ČSÚ. Poté došlo postupně k poklesu ceny až na 25,56 Kč za kg v červenci 2021, kdy cena začala opět růst. Poslední dostupný údaj je za listopad 2021 ve výši 26,89 Kč za kg konzumního kmínového chleba. Podobný průběh vývoje cen lze vypočítat u pečiva pšeničného bílého, kdy však nejvyšších cen dosahovalo toto zboží v době hospodářské krize v roce 2008. Nárůst cen pečiva je mimo jiné zapříčiněn i zvyšujícími se cenami vstupů. Pšeničná mouka hladká byla zatím nejdražší v listopadu v roce 2021 (14,36 Kč za kg). Více [zde](#).

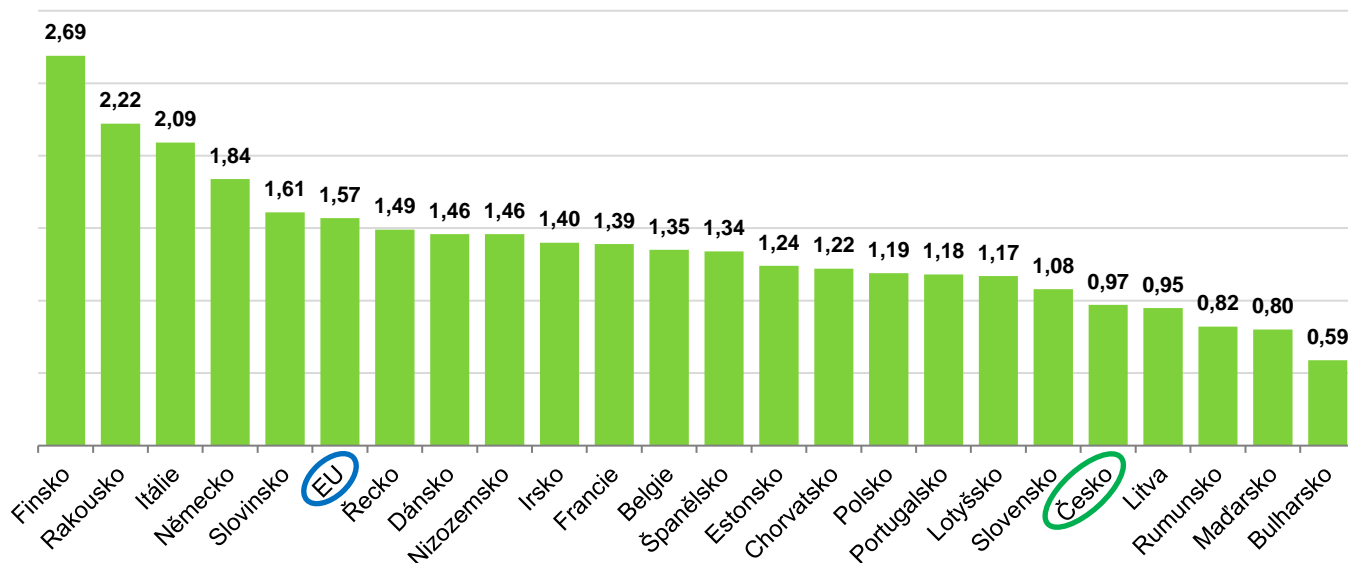
Průměrné spotřebitelské ceny v České republice (v Kč za kg; měsíční data po čtvrtletích)

Zdroj: ČSÚ

Cena prodaného čerstvého chleba patří v České republice k nejnižším v celé Evropské unii.

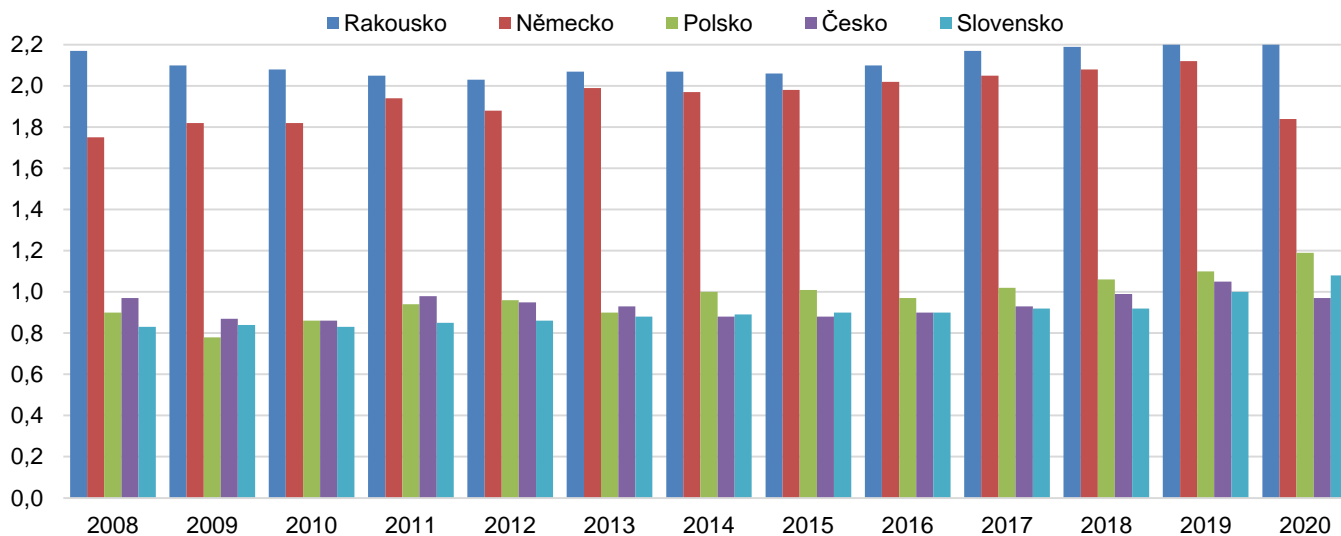
Srovnání cen za kilogram čerstvého chleba ve státech EU (2020; v eurech)

Zdroj: Eurostat

Cena v eurech u čerstvého chleba je v sousedních státech Česka velmi rozdílná. Nejvyšší byla v roce 2020 v Rakousku (2,22 eur za kilogram čerstvého chleba) v s těsným odstupem před Německem (2,09 eur) a situace v Polsku i Slovensku je podobná jako v ČR.

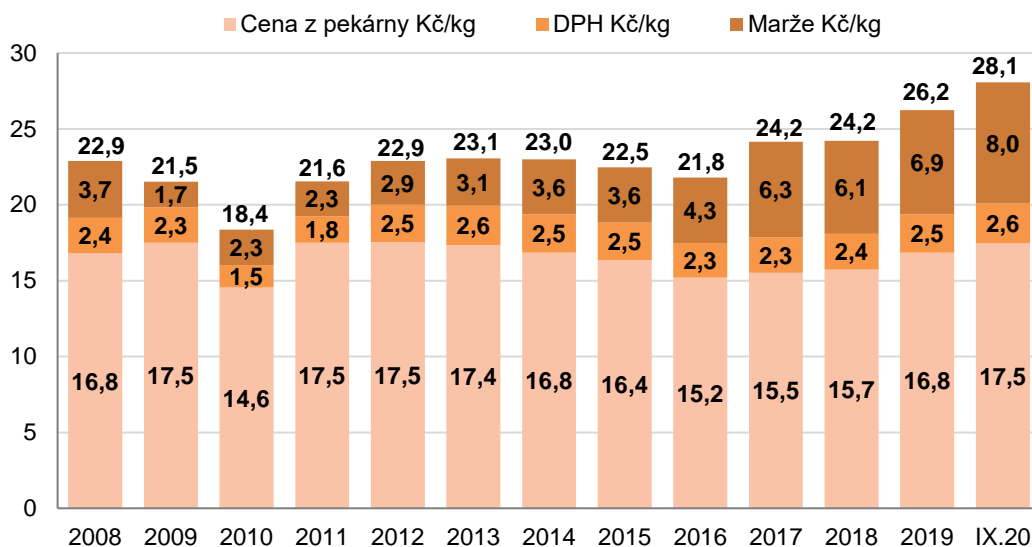
Vývoj cen za kilogram čerstvého chleba ve vybraných státech EU (v eurech)

Zdroj: Eurostat

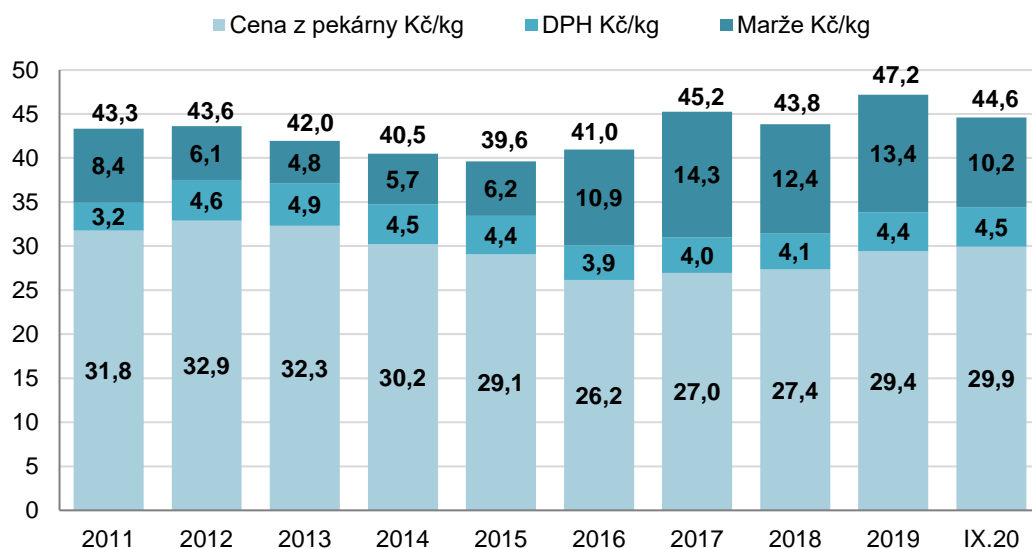
Cena konzumního chleba v České republice se v minulých letech pohybovala kolem 23 Kč za kilogram. V roce 2017 došlo ke skokovému růstu ceny až na 24,2 Kč/kg, ale také zároveň k vyšší marži za kilogram, která byla nejvyšší za posledních deset let. Cena konzumního chleba rostla i v následujících letech a v září 2020 byla ve výši 28,1 Kč za kilogram.

Vývoj cen konzumního chleba

Zdroj: ČSÚ, Svaz pekařů a cukrářů v ČR

Vývoj cen pšeničného pečiva

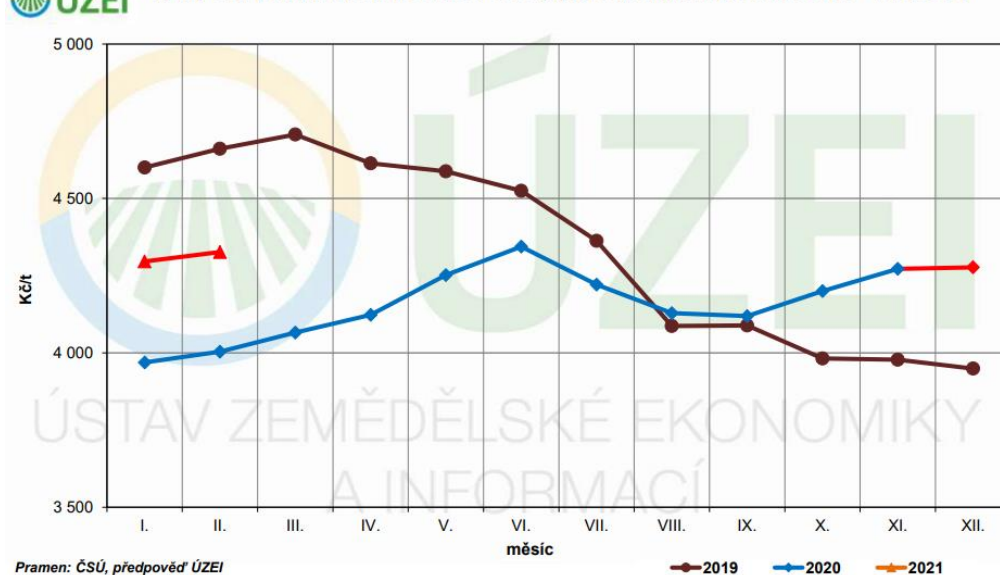

Zdroj: ČSÚ, Svaz pekařů a cukrářů v ČR

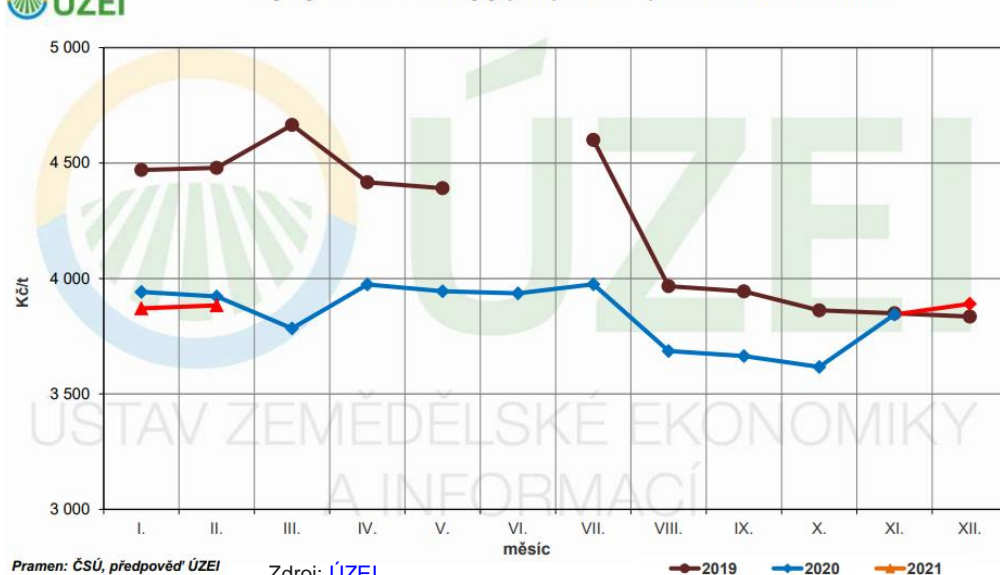
Cenu pekárenských výrobků ovlivňuje hlavně cena mouky, a tedy cena pšenice (a žita, které však víceméně kopíruje cenu pšenice). Na cenu pšenice v ČR má vliv cena pšenice na světových trzích (daná hlavně světovou úrodou), ale i kurz eura k dolaru.

Průměr ceny potravinářské pšenice se v roce 2019 vyšplhal na 4 345 Kč za tunu, nicméně samotný vývoj ceny v daném roce by poměrně jednoznačný. V březnu 2019 dosáhla cena potravinářské pšenice svého lokálního maxima, aby prakticky po zbytek roku její cena klesala až pod úroveň 4 tisíce korun za tunu. V roce 2020 cena postupně rostla, stále však pod průměrem ceny předešlého roku. Poslední známý údaj je z listopadu 2020, kdy cena potravinářské pšenice dosáhla hodnoty 4 272 Kč za tunu. Predikce na první měsíce roku 2021 počítala s mírným nárůstem. I v případě ceny žita došlo v roce 2020 k poklesu oproti roku 2019, kdy průměr činil 4 254 Kč za tunu. V roce 2020 cena žita nepřesáhla hranici 4 tisíc korun za tunu. Odhad vývoje ceny na začátek roku 2021 počítal se stabilní cenou ve výši 3 884 Kč za tunu.

ÚZEI Vývoj CZV potravinářské pšenice v ČR a její předpověď na prosinec 2020 - únor 2021

ÚZEI Vývoj CZV žita v ČR a její předpověď na prosinec 2020 - únor 2021

Zdroj: ÚZEI

4. Charakteristika pekárenského trhu

- Rok 2020 je spojován hlavně se šířením pandemie Covid-19 a s následnou koronavirovou krizí. Vládní opatření a restrikce proti šíření pandemie se projevila v mnoha oblastech hospodářství, ale také ve spotřebě. Pekárenství, jež zajišťuje základní potraviny, tolik postiženo nebylo. Nicméně i pekárny se musely vyrovnat s některými omezeními a změnami. A také s nepodloženými zprávami a obavami o bezpečnost nebaleného pečiva z pohledu přenosu kapénkového onemocnění - [prohlášení zde](#). Zvýšil se důraz na používání podávacího náčiní, jednorázových rukavic či mikrotenových sáčků. Pekárnám rostly hlavně vedlejší náklady (a to nejen v roce 2020, ale i v roce 2021) na obaly a mzdy.
- Hlavně v druhé polovině roku 2021 se začaly naplno projevovat některé sekundární problémy spojené s koronavirovou krizí. Obnovená spotřeba, přerušení některých dodavatelských řetězců (nejen regionálně, ale i globálně z důvodu šíření pandemie) zvyšují tlak na nedostatek a cenu některých komponentů, produktů či energií. Na pekárenství sice nedostatek polovodičů nebo hliníku nedopadá (tak jako na jiné výrobní odvětví zpracovatelského průmyslu), růst mezd, dopravy, a hlavně zvýšené ceny energií se však budou muset promítnout (nebo se již promítají) do cen pekárenských výrobků. Mluví se i řádově i o nižších desítkách procent. Více [zde](#) a [zde](#).
- Spotřebu potravin a složení jídelníčku ovlivňuje v posledních letech změna životního stylu (například stoupá spotřeba pšeničného pečiva). Doba pandemie se navíc projevila i ve vyšším zastoupení lidí pracujících z domu či nižší turistikou. Lidé se naučili více péct chléb doma a více kupovat balené pekárenské výrobky. Protiepidemická opatření a nižší dojíždění do práce či mezi okresy paradoxně pomohlo regionálním pekárnám, kterým tak stoupl odbyt. Stále však v prodeji chleba vedou supermarkety (a to zhruba ze dvou třetin). Více [zde](#).
- Trh lze rozdělit na několik částí: na průmyslové velkovýroby, které zásobují především supermarkety a hypermarkety, a na střední a malé pekárny, které dodávají pečivo především do menších, často vlastních prodejen a zaměřují se na menší odběratele. Vedle pekáren lze do sektoru zařadit i výrobce zmrazeného pečiva, výrobce pekařských směsí, cukráře a v širším kontextu i průmyslové mlýny.
- Pekařský trh v České republice je velmi specifický a zasahuje do něj velké množství subjektů. Přestože zde vyrábí chléb a pečivo okolo 700 klasických pekáren, v posledních letech se do tohoto segmentu aktivně pustili i obchodní řetězce, které ve vlastních pekárnách umístěných v marketech vyrábí či dopékají pečivo.
- Nejoblíbenější stále zůstává klasický pšeničnožitný Konzumní chléb či jeho pomoučněná varianta Šumava. Cena pekařských výrobků zůstává stále důležitá, ale s rostoucími mzdami a zvyšující se kupní silou obyvatelstva se spotřebitelé začínají orientovat na speciální a dražší druhy. Počet cenově senzitivních zákazníků, kteří se orientují na levnější pekařské výrobky standardní kvality, je u nás pořád značný, ale jejich podíl postupně pomalu klesá.
- Králem běžného pečiva zůstává jednoznačně obyčejný tukový rohlík, český fenomén a nejprodávanější výrobek u nás. Český spotřebitel je však stále poměrně konzervativní, proto mezi další oblíbené druhy patří dlouhodobě různé druhy housek, raženek, baget či vek. V poslední době můžeme sledovat rostoucí zájem spotřebitelů o celozrnné, vícezrnné či speciální pečivo, které vedle chuti přináší i zdravotní benefity. Část spotřebitelů preferuje pečivo dopečené v marketech ze zmrazených polotovarů, které je dražší než klasické a je určeno k rychlé spotřebě. Viz [zde](#).
- Nákup pečiva se už neodehrává jen v prodejnách a supermarketech. Rozvoz potravin a pečiva specializovanými firmami až do domu si v Česku získává čím dál větší oblibu. Dodavatelské společnosti se snaží přesvědčit zákazníky, že je pro ně výhodnější nechat si dovézt nákup až domů. A daří se jim to. Zákazníci se rychle učí nakupovat pečivo on-line a nákupy rychloobrátkového zboží zaznamenávají růst. Navíc potenciál trhu je obrovský – zájem o novou službu roste v desítkách procent ročně.

5. Příloha

Osevní plochy zemědělských plodin v Česku (k 31.5.; hektar)

Období	Obiloviny	z toho		
		pšenice	žito	ječmen
2010	1 459 505	833 577	30 249	388 925
2011	1 468 129	863 132	24 985	372 780
2012	1 444 668	815 381	30 557	382 330
2013	1 428 171	829 393	37 498	348 992
2014	1 411 314	835 941	25 137	350 518
2015	1 403 430	829 820	21 980	365 946
2016	1 351 910	839 710	20 951	325 725
2017	1 352 450	832 062	22 221	327 707
2018	1 339 056	819 690	25 355	324 724
2019	1 353 556	839 446	31 129	319 583
2020	1 336 290	798 583	31 432	331 911
2021	1 334 331	784 784	25 154	326 743

Zdroj: ČSÚ

Sklizeň zemědělských plodin v Česku (v tunách)

Období	Obiloviny	z toho		
		pšenice	žito	ječmen
2010	6 877 619	4 161 553	118 233	1 584 456
2011	8 284 806	4 913 048	118 456	1 813 679
2012	6 595 493	3 518 896	146 962	1 616 467
2013	7 512 612	4 700 696	176 278	1 593 760
2014	8 779 299	5 442 349	129 059	1 967 049
2015	8 183 512	5 274 272	107 874	1 991 415
2016	8 596 408	5 454 663	104 353	1 845 254
2017	7 456 779	4 718 205	109 241	1 712 279
2018	6 970 919	4 417 841	120 160	1 606 034
2019	7 646 148	4 812 163	157 561	1 718 061
2020	8 126 663	4 902 414	172 364	1 816 182

Zdroj: ČSÚ

Hektarové výnosy sklizně zemědělských plodin (v tunách na hektar)

Období	Obiloviny	z toho		
		pšenice	žito	ječmen
2010	4,70	4,99	3,91	4,07
2011	5,60	5,69	4,74	4,87
2012	4,53	4,32	4,81	4,23
2013	5,32	5,67	4,70	4,57
2014	6,23	6,51	5,13	5,61
2015	5,89	6,36	4,91	5,44
2016	6,33	6,50	4,98	5,67
2017	5,50	5,67	4,92	5,23
2018	5,21	5,39	4,74	4,95
2019	5,65	5,73	5,06	5,38
2020	6,04	6,14	5,48	5,47

Zdroj: ČSÚ

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

EU Office / Knowledge Centre

Ekonomické a strategické analýzy

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE, Ekonomické a strategické analýzy

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b, 140 00 Praha 4

e-mail: eu_office@csas.cz

Tomáš Kozelský

e-mail: tkozelsky@csas.cz

tel: +420 956 718 013

Tereza Hrtúsová

e-mail: thrtusova@csas.cz

tel: +420 956 718 012

Radek Novák

e-mail: radeknovak@csas.cz

tel: +420 956 718 015